

Silas L. Marker og Vincent F. Hendricks bog Os og dem – Identitetspolitiske akser, ideer og afsporede debatter (Gyldendal, 2019) 8. september 2019

'Institutionen opera' i Danmark – 50 års udviklingshistorie 3. september 2019

Grønlands Teaterhistorie – på vej 1. september 2019

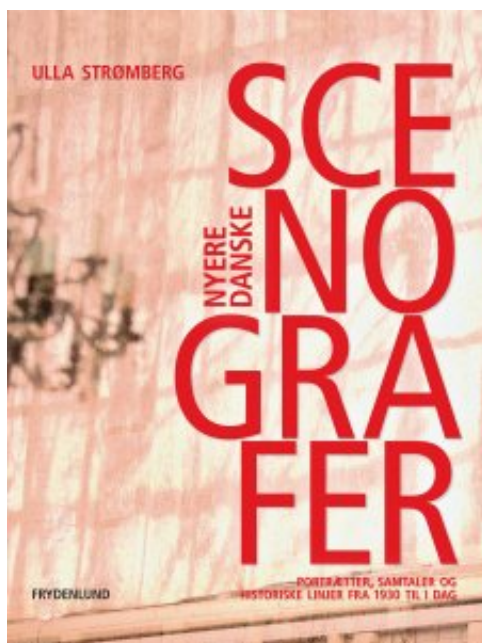
"16:29" af Anna Malzer, Teater Momentum 29. august 2019

Wagner: Rhinguldet. Den Ny Opera 29. august 2019

Anmeldelse af Ulla Strømberg: **Nyere danske scenografer – portrætter, samtaler og historiske linjer fra 1930 til i dag.** Forlaget Frydenlund

Af Erik Exe Christoffersen

Ulla Strømbergs bog om scenografi og danske scenografer er en gigantisk og flot bog på 400 sider. Bestemt ikke velegnet til godnat læsning, men velegnet som en kilde til inspiration for det praktiske teater. Bogen sætter ganske enkelt scenograferne i centrum og markerer deres væsentlige rolle i teatret. Det er imidlertid ikke kun scenografihistorie, men også kunst og teaterhistorie. Tilgangen viser sig at være produktiv som tilgang til de især sidste 50 års danske teaterhistorie. Ikke underligt, for det er jo her det visuelle i teatret har haft en meget stor og undertiden dominerende betydning. Det er sigende at scenografien bliver en

øjenåbner, hvad enten det er klassikerbearbejdnings eller nye dramatiske værker.

Scenografien er teaterforestillingens ramme, og scenen er definerende for den teatreale begivenhed mellem tilskuer og skuespiller. Scenografi er både noget visuelt og arkitektonisk og også relationelt i og med, at den sceniske ramme inkluderer tilskuerpositionen. Derfor kan den scenografiske dimension også være ganske vanskelig at afgrænse. Det gælder ikke mindst i moderne teater fra 60'erne til i dag hvor billedet, rummet og det dramatiske ofte bliver uadskillelige. Det er i denne periode, teatermaleren bliver til scenografen.

Optakten til *Nyere danske scenografer* skitserer teateret i antikken, middelalderen, renæssancen og barokken. Derefter følger en gennemgang af teatermalere i dansk teater fra 1700 til 1800-tallet. Endelig er der et centralt afsnit om moderne internationale teaterkunstnere som Appia og Craig. Det er her scenografien ikke blot bliver en håndværksmæssig sag, men en del af det kunstneriske udtryk, mere eller mindre på lige fod med andre udtryk i det moderne teater.

Derefter følger hovedsagen: Bogen portrætter og præsenterer omkring 50 nyere danske scenografer fra 1930'erne til i dag. Scenograferne kommer selv til orde, og de fortæller om deres metier, om deres overvejelser og deres personlige udvikling i faget.

[Bestilling](#)[Udgivelser](#)[Om Peripeti](#)

fra det dramatiske mod det visuelle udtryk. Et gennemgående træk er netop at mange af de portrætterede kunstnere har indgået i tætte samarbejder med instruktører, fx Maja Ravn og Kathrine Wiedemann, Staffan Valdemar Holm og Bente Lykke Møller eller Peter Langdal og Karin Betz. I visse tilfælde er der endog tale om at instruktør og scenograf flyder sammen i personer som fx Jacob Schokking, Martin Tulinius eller Kirsten Dehlholm.

[aktuelt](#)

[teateranmeldelser](#)

[interview](#)

[spesialessay](#)

[essay om teater](#)

Følg

PERIPETI

tidsskrift for
dramaturgiske studier

[Bestilling](#)

[Udgivelser](#)

[Om Peripeti](#)

mere moderne (s.s.). Der er dog ingen tvivl om, at scenografi er blevet en integreret del af det kunstneriske udtryk, hvilket betyder at scenografien først og fremmest må bedømmes som et visuelt udtryk i sin opførelsessammenhæng.

Det er da også hvad flere scenografer fremhæver i bogen, og det betyder at netop det performative er centralt, så hvorfor ikke give det en plads?

Strømbergs introduktionen har da også som undertitel "Definition og indkredsning af begrebet performativitet", men Strømberg er mest optaget af at distancere sig til den universitære brug af begrebet, og man får det indtryk, at hun vil forklejne sin teatervidenskabelige baggrund. Det er der bestemt ingen grund til, for hun dokumenterer så rigeligt hvordan scenografi er blevet en visuel bestanddel af teatermediets brug af skuespillere, musik, tekst og ikke mindst lys, kostumer og rekvisitter. Et begreb som performativitet er med til at fremhæve de forskelle som findes indenfor scenografistanden, og som ikke kun er personlige forskelle. Kunstnere som fx Jacob Schokking og Martin Tulinius tegner sig for en mere konceptuel og performativ tænkning end fx Karin Betz, og det kunne givet undersøges yderligere.

Bøger om teater er ofte ret smalle, og en bog om moderne scenografi er umiddelbart et vanskeligt projekt. På den baggrund er *Nyere danske scenografer* lidt af en bedrift. Det er godt gået, at forlaget har turde satse, og det er imponerende, at så mange fonde har ydet støtte til Strømbergs arbejde.

Ulla Strømberg er mag.art i teatervidenskab, teateranmelder og forfatter til flere bøger om dansk teater. Hun er tidligere museumsdirektør på Teatermuseet på Hofteatret og kulturjournalist i DR.

< Ankomst. Afsked. af Jens Albinus, Huset Teater

Brødrene Løvehjerte. Jaunimo Teatras, Vilnius, Litauen >

Del med andre

Bestilling

Udgivelser

Om Peripeti

udviklingshistorie

sep 3, 2019

Grønlands Teaterhistorie

– på vej

sep 1, 2019

Der må ikke kopieres, gengives eller på anden måde reproduceres materiale, hverken analog eller digital fra domænet peripeti.dk uden samtykke.